

#1
2016

Nytt från folkbildningen

BF
ÖREBRO LÄNS
BILDNINGSFÖRBUND

Medlemmar:

ABF

ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND

Bilda

Studieförbundet Bilda
för kyrka och samhälle

Folkuniversitetet

IBN RUSHD

medborgarskolan

NBV
NYKTERHETSRORELSENS
BILDNINGSVERKSAMHET

sensus

SISU
Idrottsutbildarna

Studie
främjandet

KULTURENS

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

**Hällefors
folkhögskola**

Region Örebro län
Fellingsbro folkhögskola

Region Örebro län
Kävesta folkhögskola

**Örebro
Folkhögskola**

**KARLSKOGA
FOLKHÖGSKOLA**

**AMATÖR-
TEATER-
SAMVERKAN ÖREBRO LÄN**

Länsbiblioteket
Örebro Län

Arian Nadi Fard, Anna Bengtsson och Katarina Boström, några av dem som deltar i teaterspelet.

Teater ger självkänsla

Projektkursen på skolan ska ge allmänbildning med sikte på framtiden. En utvecklande kurs för god självinsikt.

Personer med en lindrig utvecklingsstörning ges i projektkursen möjlighet att förkovra sig efter sin förmåga.

Under de 35 kursveckorna är målsättning att individen ska utvecklas som människa, både socialt och känslomässigt.

Andra syften är bland annat att lära sig ta ansvar, bli mer självständig och att bli mer aktiv i planeringen av den egna vardagen.

Som ett led i detta är det obligatoriskt att bo på skolans internat.

–Det är för att deltagarna ska förberedas för ett självständigare liv efter kursen, förklarar informatören Malena Carlsson.

Kursinnehållet bygger på praktisk och teoretisk vardagskunskap där det ingår att arbeta i olika projekt.

Ett sådant är rollspel, eller vi kan kalla det, korta teaterscener. En praktisk övning som verkar vara omtyckt av deltagarna som verkligen lever sig in i sina roller under övningen.

Katarina Boström från Örebro går första året, och är en av deltagarna som

valt att gå på Fellingsbro folkhögskola.

–Jag var här på ett studiebesök när jag gick på Alléskolan i Hallsberg, och jag tyckte det verkade bra här, säger hon.

Katarinas mamma hjälpte henne med ansökan, hon antogs och bor nu på internatet.

–Jag trivs jättebra, och jag gillar teater. Musiken är också kul när vi sjunger och spelar, påpekar Katarina.

Hon och hennes kamrater är i full gång med att repetera in ett teaterstycke som de ska spela upp, vid två tillfällen, under skolans "Kulturstunden" den 20 april.

Kulturstunden är ett återkommande inslag varje vecka med inbjudna föreläsare i olika ämnen eller någon annan form av underhållning.

–Det blir mycket kultur, dans och reseberättelser. Nyligen handlade det om förintelsen, berättar Malena Carlsson.

Seminarieinbjudan! Från miljöbov till miljöhjärte!

En av våra stora folkbildningsuppgifter – Att bilda för en omställning till ett hållbart samhälle

Föreläsare: Rebecka Milestad

Docent vid avdelningen för miljöstrategisk analys, vid Institutionen för hållbar utveckling, miljövetenskap och teknik, KTH

Tid: 26 april 13.30 – 15.30

Plats: City konferenscenter, Klostergatan 23, Örebro

Anmälan: Till Mariana Flodman, mariana.flodman@folkbildning.net

Senast 11 april, Kostnadsfritt

*Lwam Kidane
visar och berättar
för skolans infor-
matör Malena
Carlson vad
hon jobbar med
på allmänna
kursen.*

Kurser på tre platser

Skolans profilkurser bidrar i dag till mångfald och yrkesinriktade utbildningar. Lärosäten finns på tre olika platser, och en av kurserna är man ensam om i landet.

En del av kurserna på Fellingsbro folkhögskola riktar sig till personer med någon form av funktionsnedsättning.

– Vi arbetar också med ett flerspråkigt perspektiv där svenska i tal och skrift, svenskt teckenspråk och engelska bildar grunden, förklarar skolans rektor Jan Carlsson.

Alla folkhögskolor har en allmän kurs och därtill finns profilkurserna på gymnasial och eftergymnasial nivå med sikte på arbetslivet.

– I den allmänna kur-

sen har vi cirka 50 deltagare. Av dessa går en del i preparandgruppen som vänder sig till nysvenskar. Där ligger fokus på svenska språket för att ge en grund för att kunna läsa vidare och få behörighet till högre studier, förklarar Malena Carlson, informatör på skolan.

Utbildningarna är uppdelade på tre olika platser. Huvudskolan i Fellingsbro, en kurs i svenska som andraspråk på Masugnen i Lindsberg och fyra kurser på Klerkgatan i Örebro.

På Klerkgatan finns bland annat en teckenspråkskurs, tolkutbildning och syntolkutbildning.

– Syntolkutbildningen är vi ensamma om i Sverige. Där lär man sig tolka åt blinda, påpekar Malena.

Det innebär att personer med synskada med tolkens hjälp, på exempelvis

en bioföreläsning, får scenerna som rullar fram på filmduken berättade för sig.

– Man kan även tolka i andra kulturella sammanhang, som konst och teater.

På skolan i Fellingsbro studerar 130 kursdeltagare, i Lindsberg just nu 22 och i Örebro ligger deltagarantalet på cirka 65 stycken.

– Den kurs vi har flest sökande till per plats är den tvååriga utbildningen till behandlingspedagog.

En annan relativt nystartad kurs i Örebro handlar om friskvård.

– Den vänder sig till personer med kognitiva nedsättningar efter en hjärnskada, stroke eller trafikolycka, berättar Malena Carlson.

Det händer så att säga mycket på både huvudskolan och filialerna. Den 11 mars är det för övrigt högtidlig invigning av friskvårdskursens nya lokaler på Klerkgatan 16 i Örebro. Dagen efter, lördag 12 mars, hålls öppet hus klockan 10-14 för att även allmänheten ska få se de nya lokalerna.

Privat donation bakom skolans tillkomst

”En fast läroanstalt för båda könen...”, det var en del av Lars Ericssons donationsförklaring i sitt testamente. Läroanstalten lever än i dag och går under namnet Fellingsbro folkhögskola.

Lars Ericsson föddes i Oppeby i Fellingsbro, och som han själv benämnde det, ”hos högt skuldsatta föräldrar”.

Lars skulle dock visa sig vara en framåt man som förutom driften av föräldragården även åtog sig auktionist-uppdrag och olika pappersförrättningar som hjälp till folket i bygden.

Hans idoga arbete resulterade i att han till sist blev en ganska väbärgad man som bland annat startade Fellingsbro Brandstodsbolag och Fellingsbro Folkbank.

Lars och hans första hustru Catharina fick som enda barn sonen Johan Jacob. Under åren 1875-76 gick Johan Jacob på Wrana folkhögskola, som senare blev Kävesta folkhögskola.

Tragiskt nog så fick han bara leva i 21 år. Han dog i nervfeber, det som i dag kallas tyfus.

Sonens död i så unga år blev förstås ett hårt slag för föräldrarna. Men Johan Jacobs positiva inställning till tiden på folkhögskolan gjorde att föräldrarna hämtade kraft och började arbeta för ett

uppföra en folkhögskola i hembygden Fellingsbro.

I ett testamente från slutet av 1800-talet lade Lars Ericsson grunden till folkhögskolans tillblivelse; ”En fast läroanstalt för båda könen, der undervisning lemnas i alla de ämnen, som vid folkhögskola förekomma, äfvensom i nyttiga handaslöjder”, står det bland annat.

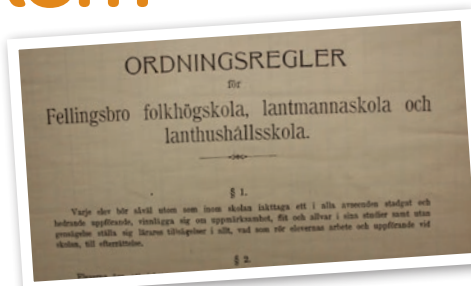
År 1896 skrev Lars Ericsson en donationsförklaring med en levnadsbakgrund och med sin önskan om uppförande av en lokal läroanstalt.

Samma år köpte han hemmanet Hälla nummer 1 där han bestämde att skolan skulle ligga.

Lars startade med att börja anlägga grundstenarna till byggnaden och planterade även en almällé, men han fick aldrig se sin skola bli klar.

Under byggförberedelserna avled han den 7 mars 1899. Det påbörjade bygget blev en tid lagd i träda.

Donationen togs emot av dåvarande Fellingsbro kommun, men följdes av

Ordningsreglerna var tydliga och det gällde att ha ett bedersamt uppförande.

diskussioner kring hur fortsättningen skulle bli.

Det fanns en kommunal rädsla att dra på sig för stora utgifter. Samtidigt malde en oro att en folkhögskola i Fellingsbro skulle utgöra ett hot och konkurrens mot folkhögskolorna i Kävesta och Karlskoga.

Vid en kommunalstämma i mars 1911 kom dock vändningen i diskussionerna, och 31 oktober samma år beslutades att bygget skulle förverkligas.

I juli 1915 stod skolan klar på Hålla-låsen och vid höstterminens start togs de först eleverna emot.

”Makarna Ericssons läroanstalt” kunde således förra året saluterat och jubilerat sina första 100 år.

Makarna Ericssons donation bedöms som den största gåva som någon folkhögskola i landet fått del av.

Ny profil efter branden

Från lantmanna- och lanthushållskola till den moderna tidens behov av läroinsatser. Men branden höll på att sätta stopp.

Folkhögskola och lantmannaskola för männen varvades, i skolverksamhetens början, med folkhögskola och lanthushållskola för kvinnorna.

Men kurserna för de unga männen hölls under en bestämd del av året, och under den andra delen fostrades de unga kvinnorna i lanthushållets olika uppgifter.

Det fanns dock inledningsvis oro i Fellingsbrobygden över skolans möjligheter att överleva. Skolans start skedde mitt under första världskriget, en tid då givetvis ekonomin över lag var i gungning.

Folkhögskolan behövde också större utrymmen och fler byggnader, inte minst var det trångbott för internteleverna.

Kommunens ekonomi tillät inte högre kostnader och Landstinget ville inte satsa i något de inte ägde.

Till slut blev det ändå så att Landstinget fick överta huvudmannskapet, och det skedde 1944. Så är det än i dag, men då under det nya namnet Region Örebro län.

Övertagandet innebar att skolan tillfördes nya byggnader, bland annat ett kvinnligt elevhem och en fristående rektorsbostad.

Natten mellan den 29-30 januari 1976 inträffade det hittills mest dramatiska och katastrofala i skolans historia.

Den storslagna huvudbyggnaden brinner och totalförstörs. Enda glädjen i eländet är väl att ingen människa kom till skada.

Nu följde diskussioner om skolans framtid, och det fanns till och med funderingar över att flytta skolan till någon annan ort i länet.

Det är då som lite av den nutida inriktningen för skolan får sitt fäste. Folkhögskolorna skulle profileras, vilket mynnade ut i att skolan i Fellingsbro ålades att innefatta kursverksamhet för handikappade och kursverksamhet med arbetslivsinriktning.

Skolan var räddad och i januari 1984 invigs en ny skolbyggnad där den gamla nedbrända huvudbyggnaden en gång stod.

Huvudentrén till Fellingsbro folkhögskola.

Nytt modernt byggnadstänk, och i dagens skolkorridorer vandrar elever, lärare och annan skolpersonal i den nya tidens anda och behov.

Infartsskyltarna till orten basunerar ut, "Fellingsbro, En bygd med gamla anor i nytänkarbanor". En devis som passar som handen i handsken även in på dess folkhögskola.

Få söker SMF-kurserna

– Vi har ett jättebra kurskoncept att erbjuda, men har för få sökande. Det säger rektorn Jan Carlsson angående det uteblivna intresset för arbetslösa att bli mer studiemotiverade.

Efter försöksverksamhet beslutade regeringen om en permanent satsning riktad till ungdomar i 18-25 års åldern som inte är färdiga med sina gymnasiestudier.

Därför infördes SMF, studiemotiverande folkhögskolekurs, för att erbjuda ungdomar inskrivna hos Arbetsförmedlingen studiemöjligheter.

Ärendegången skulle alltså vara att

Arbetsförmedlingen skickar vidare arbetssökande som ytterligare vill förkovra sig att söka dessa folkhögskolekurser.

– Trots att vi vet att många hoppat av gymnasiet så har arbetsförmedlingen svårt att hitta kursdeltagare till SMF-kurserna, konstaterar Jan Carlsson.

För hela året har folkhögskolan sökt 50 platser och fått dem.

– Anmärkningsvärt att det är så svårt att hitta kursdeltagare. Var finns gruppen, och var får vi tag på dem, frågar sig Jan Carlsson.

Till kursen i Fellingsbro är 10 av 15 platser fyllda. Gällande de tio tecken-språkiga platserna i Örebro fanns noll sökande nu i vår.

Bokholk vid Naturens hus som tillverkats av Trygve Persson.

Böcker häckar i holken

Lässugna häckar gärna runt bokholkarna. Projektets syfte var också att stimulera medborgarna till ökad läsning

Överraskande platser och fri tillgång till böcker var utgångspunkten för att sätta upp så kallade bokholkar på en rad platser runt om i länet.

De finns på Solliden norr om Örebro, Laxå station, Viby kyrka, Kopparbergs station, Mullhyttan, Dalkarlsberg, Hällefors bibliotek, Nora kommunbibliotek, Naturens hus, Ria Dorkas i Örebro samt Åmmeberg.

Ett syfte var att skapa nya platser med en ny funktion för att stimulera och öka läsnissynet bland medborgarna.

Projektet, som drivits av regionbiblioteket, startade 2014 med stöd av Statens kulturråd med 100 000 kronor.

Örebro läns Museum utlyste, tillsammans med regionbiblioteket i Örebro län, en tävling för byggandet av bokholkarna, en form av små fria bibliotek.

Under hösten 2014 var man igång med att sätta ut dem.

Till sist blev det 11 "holkar" utplacerade i länets alla hörn, och fyllda med kulturstödda bokutgivning.

Nu är projektet avslutat, men holkarna kommer förstås att finnas kvar så möjligheten att hitta nya spännande böcker finns kvar.

Varje bokholk har en så kallad "fodervärd", en lokal person, som har tillsyn över platsens lilla bibliotek.

Vårdarnas uppgift förutom uppsikten är också att hålla kontakt med regionbiblioteket när det är något som behöver ordnas. Exempelvis byte

av böcker, reparationer med mera.

I övrigt är holkarna så att säga till stor del självgående.

Man går dit och hämtar en bok och ställer dit en annan istället.

– Holkarna förses också emellanåt med nya böcker från kulturrådet, förklarar Elisabeth Brynne, utvecklingsledare som jobbat med projektet.

I dagsläget är det inte planerat för att bygga några nya holkar enligt den modell som projektet beslutat.

– Men det kan förstås bli så i framtiden att andra engagerar sig för det här och hjälper till med att uppföra liknande holkar.

– De får dock inte byggas exakt som de som finns eftersom de är copyrightskyddade, påpekar Elisabeth.

Regionbiblioteket ska nu genomföra en övergripande kartläggning gällande skönlitteraturens ställning i länet, och i detta kommer även bokholkarnas roll att finnas med.

Hur har projektet fungerat överlag?

– Jag tror det rullat på bra, och dit det kommer folk där blir det omlopp på böckerna, säger Elisabeth.

Det hon menar är att besöksantalet skiftat beroende på var holkarna stått och vilken årstid det varit.

– Det har varit mer rullans den varma årstiden. Vissa placeringar av bokholkarna har vintertid av naturliga skäl haft färre besökare.

Att stimulera till läsning kommer alltid att vara ett prioriterat område i biblioteksvärlden.

– Hellre utveckla än avveckla, slår Elisabeth Brynne fast.

På gång...

Start för hälsocirkel

Studieförbundet Vuxenskolas hälsocirkel "Balans i livet – det bästa för kroppen" vårstartar den 29 mars klockan 9.30. Lokalerna för träffarna är Hagabadet och biblioteket i Haga centrum. Cirkelpriset för fyra gånger är 350 kronor.

Syftet är att prova på olika träningsformer. Bland detta ingår test av balans och styrka, prata diet, nyttigt och onyttigt mat och om att vara här och nu. Anmälan görs på www.sv.se/orebrolan eller på telefon 019-611 94 80.

Planer smids i Löa

Projekt Bergslagsspelet är ett samarbetsprojekt för att stärka amatörkulturen i Örebro läns norra del. Nu är arbetet med årets sommarspel i Löa i full gång. "Smidda planer" är rubriken på årets spel där hemligheter och kärlekshistorier kokas ihop till ett sprudlande lustspel, meddelar regissören Stefan Jansson.

Föreställningen utspelar sig under sekelskiftet 1900 i Löa hytta, dagarna innan det stora Drevölskalaset. Manusets skrivs av Helena Brusell som även stod bakom manuset till Trollstigen som tidigare spelats i Löa.

Förutom skådespelarna krävs även aktörer som kan agera i hyttmiljön.

–Vi håller just nu på att planera för vad vi ska göra på platsen. Det är inte riktigt klart än, men vi vill gärna få in intresseanmälningar från alla som vill vara med, säger länets amatörkonsulent, Tina Ruth.

Mer finns att läsa på www.bergslagsspelet.se

Dags att söka utbildningar

Det börjar bli hög tid för att ansöka till olika linjer på Kävesta folkhögskola. Danslinjen är en ettårig utbildning med inriktning på modern och nutida dans. Sista datum för att söka den utbildningen är 31 mars.

Senast den 25 april vill skolan ha in ansökan till konst- och formgivningslinjen, med två ettåriga inriktningar. Grundåret är till för grundläggande kunskaper i konstnärliga uttrycksformer. Fördjupningsåret är avsedd för dem som redan har eftergymnasial konstutbildning, men som vill fördjupa sig ännu mer och utveckla sitt konstnärsskap.

De som vill söka till skolans allmänna linje ska ha gjort det senast 30 april.

Ledarutbildning/Metodutbildning

Kreativa uttryck, Se – lyssna – Skapa Kultur och hälsa för barn och unga!

Tid: Lördag den 16–17 april Kl. 09:30–16:00

Plats: Karlskoga Folkhögskola

Disposition: 200 kr* Inkl. mat och fika båda dagarna. *OBS! kostnaden 200 kr lämnas åter till ledaren vid start av cirkel.

Mer information och anmälningar: Sensus Studieförbund www.sensus.se/orebro Senast den 8 april.

Frågor: Annelie Jansson, annelie.jansson@sensus.se

GLAD
PÅSK!